

Dosarul nr. 3ra-876/23
2-21034896-01-3ra-17082023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Cazacu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan

ÎNCHEIERE

15 mai 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de avocatul Cristina Negru în numele și interesele lui Samimi Mohammad Ali,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Samimi Mohammad Ali împotriva Inspectoratului General pentru Migrație cu privire la anularea deciziei nr.5/1-R-420/20 din 26.11.2020 și a deciziei nr.44/22-324 din 01.02.2021,

împotriva deciziei din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 09 martie 2021, avocatul Ropot Veaceslav, în numele și interesele reclamantului Samimi Mohammad Ali, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil (reorganizat și redenumit în Inspectoratul General pentru Migrație), prin care a solicitat anularea deciziei nr.5/1-R-420/20 din 26 noiembrie 2020, anularea deciziei nr.44/22-324 din 01 februarie 2021, obligarea acordării regimului tolerării în privința reclamantului Samimi Mohammad Ali pe teritoriul Republicii Moldova.

În motivarea acțiunii, a susținut că la data de 26 octombrie 2020 în adresa Biroului Migrație și Azil al MAI a fost expediată cererea privind acordarea tolerării cetățeanului străin Samimi Mohammad Ali, originar din or.Teheran, Iran. Drept temei de solicitare pentru acordarea tolerării străinul și avocatul său au invocat prevederile art.69 alin. (1) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

A informat autoritatea migrațională că în privința străinului Samimi Mohammad Aii la moment există o soluție definitivă pe marginea acordării unei forme de protecție fapt care îl încadrează perfect în prevederile art.68 alin. (1) lit.c) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

În acest sens, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2019, dosarul nr. 3ra-1185/19, instanța superioară națională a decis să declare inadmisibil recursul înaintat în interesele lui Samimi Mohammad Ali, fapt care probează că chestiunea cu privire la acordarea unei forme de protecție străinului a devenit definitivă și irevocabilă.

A indicat că în completarea solicitării sale, străinul și avocatul său au informat Biroul Migrație și Azil că la moment pe rolul Judecătoriei Chișinău, sed. Rîșcani se află cauza civilă nr. 2-20131169-12-3-21102020, la cererea lui Samimi Mohammad Ali vs. Direcția Azil și Integrare a Biroului migrație și azil al MAI privind anularea deciziei și oferirea accesului la procedura de azil. Totodată, s-a atras atenția autorității migraționale că reclamantul nu poate să se identifice pe teritoriul cu un act care ar proba șederea lui temporară pe teritoriul statului pe durata soluționării cauzei civile ori pașaportul său național este expirat iar perfectarea altuia este imposibilă atât timp cât țara s-a de origine îl persecută și îi pune în pericol Viața.

Prin Răspunsul nr.5/1-R-420/20 din 26 noiembrie 2020, Biroul Migrație și Azil a decis să respingă cererea privind acordarea tolerării cetățeanului străin Samimi Mohammad Ali din 26 octombrie 2020, invocând scurt fără a oferi o motivație că nu ar fi întrunite condițiile prevăzute de art.68 al Legii nr. 200 din 16 iulie 2010.

Nefiind de acord cu soluția dată, prin cererea prealabilă din 29 decembrie 2020 a solicitat anularea deciziei specificate în pct.1.2 cu acordarea tolerării lui Samimi Mohammad Ali, fiind atrasă atenția că asemenea decizie constituie o practică vicioasă și abuzivă din partea Biroul Migrație și Azil or legea prevede expres situațiile în care se oferă tolerarea, iar autoritatea migrațională de facto abuzează de poziția sa și în acest sens nu conștientizează de faptul că lezează în mod direct prevederile art.3, art.6 „garantarea dreptului la un proces echitabil” și art.14 „nediscriminarea persoanelor” prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ori altor cetățeni străini în condiții similare le acordă tolerare iar în cazul de față în aceleași circumstanțe lui Samimi Mohammad Ali îi refuză în acest drept.

A invocat că autoritatea migrațională refuză în documentarea străinului și astfel facilitează în final returnarea reclamantului de pe teritoriul RM până a fi emisă o decizie definitivă și irevocabilă pe caz, motiv pentru care admite aceiași eroare gravă ca și în cauza Ilias si Ahmed vs. Ungaria Cererea nr. 47287/15, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a remarcat că, Curtea a mai reținut că, în toate cazurile de îndepărtare a unui solicitant de azil dintr-un stat contractant într-un stat terț intermediar, fără examinarea cererii de azil în fond, indiferent dacă statul terț primitor este un stat membru al UE sau nu, dacă este un stat parte la Convenție sau nu, era de obligația statului reclamat să examineze în detaliu problema existenței unui risc real ca solicitantului de azil să-i fie refuzat accesul, în țara terță gazdă, în cadrul unei proceduri adecvate în materia azilului, care să-l protejeze de returnare, adică de îndepărtarea directă sau indirectă spre țara de origine, fără o evaluare adecvată a riscurilor cu care se confrunta, din perspectiva articolului. Dacă s-a stabilit că garanțiile existente, în acest sens, erau insuficiente, articolul 3 presupunea o obligație ca solicitanții de azil să nu fie returnați în țara terță.

Consideră că pârâții nu și-au motivat soluțiile de respingere a cererilor reclamantului și au lezat grav dreptul lui Samimi Mohammad Ali de a se afla și a se documenta temporar pe teritoriul RM pe durata procesului civil de oferire a accesului în procedura de azil, prin aplicarea instituției tolerării, aspect care necesită adoptarea soluției prevăzute de art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

Prin hotărârea din 08 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea de contencios administrativ înaintată de către avocatul Ropot Veaceslav în interesele reclamantului Samimi Mohammad Ali împotriva Biroului Migrație și Azil privind anularea deciziei nr.5/1-R-420/20 din 26 noiembrie 2020, anularea deciziei nr.44/22-324 din 01 februarie 2021, obligarea acordării regimului tolerării în privința reclamantului Samimi Mohammad Ali pe teritoriul Republicii Moldova, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 04 martie 2023, Samimi Mohammad Ali, prin intermediul reprezentantului său avocatul Cristina Negru, a declarat apel împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Samimi Mohammad Ali și s-a menținut hotărârea din 08 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată.

Instanța de apel a reținut că în cererea cu privire la acordarea tolerării rămânerii pe teritoriul Republicii Moldova, Samimi Mohammad Ali nu a individualizat nici o acțiune întreprinsă împotriva sa, care ar pune în pericol viața sau integritatea acestuia, nu a prezentat probe care ar confirma că ultimul a fost constrâns să părăsească țara de origine, precum și lipsesc probe care ar confirma că reîntoarcerea în țara de origine ar pune în pericol viața și integritatea personală.

A reiterat că, Samimi Mohammad nu a individualizat nici o acțiune care ar fi îndreptată asupra acestuia, ce ar prezenta un pericol pentru viața personală. Samimi Mohammad, nu a individualizat nici o acțiune îndreptată asupra sa întreprinsă din partea agenților de persecuție.

Instanța de apel a conchis că autoritatea publică pârâtă just a statuat că, Samimi Mohammad Ali nu întrunește condițiile pentru acordarea tolerării rămânerii pe teritoriul Republicii Moldova.

La 03 august 2023, avocatul Cristina Negru în numele și interesele lui Samimi Mohammad Ali a depus recurs împotriva deciziei din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului, reiterând circumstanțele de fapt și drept ale cauzei, reprezentantul recurentului a exprimat dezacordul cu soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare, invocând că hotărârile contestate sunt neîntemeiate și pasibile de a fi casate.

În context, a susținut că instanțele de judecată nu au luat în considerare prevederile art.48 din Legea privind azilului în Republica Moldova pe care reclamantul le-a invocat în acțiunea înaintată.

A menționat că instanța greșit a considerat că reclamantul Samimi Mohammad Aii s-a eschivat de la petrecerea interviului în fața Inspectoratului General pentru Migrațiune și consideră că atât pârâtul cât și instanța de judecată nu a elucidat aspectul refuzului corect și nu a intrat în esența încercării amânării interviului de către reclamant.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă, către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a fost notificată reprezentantului recurentului la data de 17 iulie 2023 (f.d.183). Iar cererea de recurs a fost depusă la 04 august 2023, în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de avocatul Cristina Negru în numele și interesele lui Samimi Mohammad Ali.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de avocatul Cristina Negru în numele și interesele lui Samimi Mohammad Ali, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc